

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/169/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2511211480
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2511211480.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členiek senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpená: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: W. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX/XX, K. - O., o zaplatenie 1.810,76 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany, č. k. 10C/182/2011-86 zo dňa 01. decembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie po citácii § 101, § 100 ods. 1 a 2, § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 497 Obchodného zákonníka, skutkovo odôvodnil tým, že v danej veci je nesporné že medzi postupcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o úvere (absolútny obchod) a súčasne ide o úver spotrebiteľský. Pokiaľ ide o ustálenie, či v danej veci sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka o premlčaní (pretože je nepochybné, že úver je absolútnym obchodom a súd toto nespochybňuje) súd uviedol nasledovné. Možno na prvý pohľad sa javí, že ustanovenia o premlčaní nie sú ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa ako správny (nemožno ho považovať za nelogický), k tomuto záveru však možno dospieť až po vyhodnotení, či právnu úpravu premlčania v Občianskom zákonníku možno považovať pre spotrebiteľa za priaznivejšiu, alebo nie. Za stavu dualistickej právnej úpravy (dvojaká právna úprava rovnakých inštitútov súkromného práva) je plošné vylúčenie občianskoprávnej úpravy inštitútov súkromného práva a naopak paušalizovanie obchodného práva typického predovšetkým pre podnikateľskú sféru nenáležitú. Presadzovanie obchodného práva na inštitúty upravené v kódexe o občianskych právach len s poukazom na argumentáciu o úveroch ako absolútnych obchodoch je argumentačne zjednodušené. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dualistická právna úprava uznania dlhu, zmluvných pokút, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.). Uprednostnenie obchodného práva pred ustanoveniami kódexu o občianskych právach má pre spotrebiteľov diametrálne odlišné negatívne následky. Za nedostatočný na presadenie obchodného práva považuje súd aj argument, že rovnaká právna úprava dopadá na obidve strany zmluvného vzťahu. Aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, avšak nemožno prehliadnuť pritom fakt, že sú to predovšetkým dodávatelia, ktorí uplatňujú práva na súde. Spory iniciované spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne

relativizovaný (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19.11.2013 sp. zn. 6 Co 2/2013). Je zrejme, že všeobecná premlčacia doba v Obchodnom zákonníku je o jeden rok dlhšia (4 roky) ako premlčacia doba v Občianskom zákonníku (3 roky). Zároveň je nepochybné, že v danej veci je pre žalovaného ako spotrebiteľa priaznivejšie, keď súd aplikuje ustanovenie zákona, ktoré upravuje kratšiu premlčaciu dobu, t.j. ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nepredlžuje sa tým stav právnej neistoty. Súd považuje ustanovenia o premlčaní v zmysle Občianskeho zákonníka za priaznivejšie pre spotrebiteľa aj z nasledovných dôvodov. Je logické, keď súd pripustí aplikáciu premlčania toho ktorého kódexu ako celku, pričom pri zohľadnení vyššie uvedených následkov, je potrebné konštatovať, že úprava premlčania ako celok je pre spotrebiteľa priaznivejšia podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Táto je totiž „citlivejšia“. V danej veci je zrejme, že úver bol zosplatnený k dátumu 14.09.2006. Premlčacia doba podľa ustanovení Občianskeho zákonníka teda plynula od 14.09.2006 do 14.09.2009 (pondelok). Žaloba bola podaná na súd až 12.09.2011, čo je po uplynutí premlčacej doby. Súd s poukazom na vyššie uvedené zákonné ustanovenia návrh zamietol. Súd dal však do pozornosti žalobcovi, že aj v prípade aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka by žalobe nebolo možné vyhovieť (v tomto prípade by premlčacia doba uplynula 14.09.2010, utorok). V závere uviedol, že v danej veci z hľadiska princípu právnej istoty rešpektoval ustálenú súdnu prax presadzujúcu princíp absolútnej ochrany spotrebiteľa (pozn. súdu: „privilegovaného spotrebiteľa“). O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý v konaní úspech nemal. Súd však úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože nepodal návrh na ich priznanie, navyše súd nemal za preukázané, že by mu nejaké v tomto konaní vznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Nesúhlasil s tým, že súd na daný prípad aplikoval § 5b z.č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť 01.05.2014. Poukázal na článok 1 ods. 1 Ústavy SR, nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 16/95 z 24.05.1995, PL. ÚS36/95 z 03.03.1996, ako aj na čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Aplikáciou § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa došlo k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa článku 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.04.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b ZoOS, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou § 5b ZoOS na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Prijatím § 5b ZoOS zákonodarca zašiel ešte ďalej a porušil tým Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami garantované právo prístupu k nestrannému súdu a narušil tiež zásadu rovnosti účastníkov konania a nestrannosti súdu. Priamym aplikovaním § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa súd porušil zásadu stanovenú v článku 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR. Žalobca si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom 14.03.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b ZoOS nadobudlo účinnosť až 01.05.2014. Poukázal tiež na rozhodnutie KS v Prešove zo dňa 30.09.2014, sp. zn. 9 Co 64/2013. Vzhľadom na uvedené s poukazom na to, že si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom zo dňa 01.09.2011 (súdu doručeným dňa 12.09.2011), pričom predmetné ustanovenie § 5b ZoOS nadobudlo účinnosť až dňa 01.05.2014, nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. aby ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

V prejednávanej veci súd žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaplata 1.810,76 eura s príslušenstvom zamietol. Medzi účastníkmi nebolo sporným, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, pretože žalobca uplatňuje svoje nároky zo zmluvy o poskytnutí flexipôžičky, ktorú uzavrela pôvodne VÚB a.s. a žalovaný 06.12.2004, pričom žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 12.04.2007.

Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nemal aplikovať pri posudzovaní premlčania žalovaného nároku ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý oprávňuje súdy aj bez návrhu skúmať otázku premlčania uplatneného nároku, pretože toto ustanovenie nemožno aplikovať na prípady, keď žalobca nadobudol pohľadávku pred účinnosťou tohto ustanovenia zákona.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo v danej veci preto posúdiť, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalobu žalobcu zamietol z dôvodu, že si nárok uplatnil po uplynutí premlčacej lehoty (pričom uplynutie premlčacej doby nebolo namietané), na ktorú súd prihliadol ex offa.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa uzavrel, že úver bol zosplatnený k dátumu 14.09.2006. Premlčacia doba podľa ustanovení Občianskeho zákonníka teda plynula od 14.09.2006 do 14.09.2009. Žaloba bola podaná na súd až 12.09.2011, čo je po uplynutí premlčacej doby. Uvedené skutkové závery súdu prvého stupňa žalobca v odvolaní nenamietal, spochybňoval iba aplikáciu § 5b ZoOS.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť 01.05.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 01.05.2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje (procesný) postup orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (ktorým je aj súd), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Táto norma neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ju zaviedla, musí platiť pravidlo jej okamžitej aplikovateľnosti. Ak platí, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim jej aplikácie, má súd prihliadať na premlčanie ex offa vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na uvedené, prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, správne ex offa citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

Tieto právne závery potvrdil Krajský súd v Trnave už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 23Co/550/2014 z 21.09.2015, 23Co/775/2014 zo 07.12.2015, 23Co/28/2015 z 05.10.2015, 23Co/29/2015 z 05.10.2015, 23Co/51/2015 z 05.10.2015, 23Co/92/2015 z 05.10.2015, 23Co/155/2015 z 19.10.2015, 23Co/157/2015 z 19.10.2015).

Odvolací súd tiež poukazuje na rovnaké právne závery, ktoré zaujal Najvyšší súd SR napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3 MCdo 14/2014 z 21.04.2015, 8 MCdo 13/2014 z 21.05.2015 a 4 MCdo 17/2014 z 26.11.2015. Odvolací súd preto odkazuje aj na právne závery v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ktoré sú všeobecne dostupné, pričom ich ústavnú udržateľnosť potvrdil už aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. II. ÚS 729/2015 zo 04.11.2015, ktorým odmietol sťažnosť sťažovateľky ako neopodstatnenú.

Pretože žalobca v konaniach, v ktorých boli vydané cit. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a sťažovateľkou v konaní sp. zn. II. ÚS 729/2015 vedenom na Ústavnom súde SR bola tá istá obchodná spoločnosť, ktorá je žalobcom aj v prejednávanej veci, možno konštatovať, že tieto skutočnosti a právne závery sú žalobcovi dobre známe.

Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.